

**ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД
АПЕЛЯЦІЙНА ПАЛАТА**

**ПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ**

07 червня 2023 року

місто Київ

Колегія суддів Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду у складі:
головуючого судді Чорної В.В.,
суддів Никифорова А.С., Павлишина О.Ф.,
при секретарі судового засідання Мариняк Т.О.,
за участі представників Міністерства юстиції України – Кржевiна В.М., Сербiн I.I.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні апеляційну скаргу Міністерства юстиції України на рішення Вищого антикорупційного суду від 19.05.2023 р. в частині відмови у задоволенні адміністративного позову Міністерства юстиції України до Цекова Сергія Павловича про стягнення активів, -

В С Т А Н О В И Л А:

11.05.2023 року Міністерство юстиції України (далі - позивач) звернулося до Вищого антикорупційного суду із адміністративним позовом до Цекова Сергія Павловича (далі - відповідач), треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору: Ланiна О.Є., Цеков Є.С., Гусарова I.П., в якому просило: 1) застосувати до відповідача санкцію, передбачену пунктом 1-1 частини першої статті Закону України «Про санкції»; 2) стягнути в дохід держави активи, які належать відповідачу, а також активи, що належать третім особам (фізичним особам Ланiній О.Є., Цекову Є.С.), щодо яких відповідач прямо або опосередковано може вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що рішенням Ради національної безпеки та оборони України (далі – РНБО) «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» від 07.09.2022 р., введеним в дію Указом Президента України № 637/2022 від 07.09.2022 р., щодо Цекова С.П. застосовано персональні спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) у вигляді блокування активів. За твердженням позивача, Цеков С.П., будучи сенатором Російської Федерації, представником в раді федерації від окупаційної влади АР Крим, вчиняв дії щодо створення суттєвої загрози національній безпеці, суверенітету та територіальній цілісності України, зокрема, шляхом участі в ухваленні рішень (федеральних законів), з підтримкою таких рішень своїм голосом, про поширення юрисдикції держави-агресора на територію, яка відповідно до Конституції України входить до складу України, та щодо збройної агресії проти України, приймав особисту участь у ратифікації підписаних 21.02.2022 року Російською Федерацією договорів «Про дружбу, співробітництво і взаємодопомогу» із так званими «ДНР» та «ЛНР», а також з 2005 року є керівником громадської організації «РУСЬКА ОБЩИНА КРИМУ», відкрито підтримував та підтримує політику Російської Федерації, спрямовану на анексію територій України, публікує численні статті антиукраїнського змісту, поширює проросійську пропаганду у засобах масової інформації. У відповідності до п. 3 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії РФ як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну», Цеков С.П. підпадає під визначення суб'єкта терористичної діяльності. Все вищенаведене є підставою для застосування стосовно нього санкції у виді стягнення активів у дохід держави на підставі пп. «б», «є» п. 1 та пп. «в» п. 2 абз. 4 ч. 1 ст. 5-1 Закону України «Про санкції».

Рішенням Вищого антикорупційного суду від 19.05.2023 р. позовну заяву Міністерства юстиції України задоволено частково, до Цекова С.П. застосовано санкцію, передбачену п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції», та стягнуто в дохід держави активи, перелік яких наведено у п.п. 3.1-3.4 резолютивної частини рішення. В іншій частині позову, що стосувалася стягнення активів, зареєстрованих на сина Цекова С.П. – Цекова Є.С., відмовлено.

Рішення суду мотивоване тим, що: 1) відповідач є фізичною особою-нерезидентом та до нього можуть бути застосовані санкції, передбачені Законом України «Про санкції»; 2) позивач звернувся до суду з адміністративним позовом під час дії правового режиму воєнного стану; 3) рішенням РНБО від 07.09.2022 р. «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (уведеним у дію Указом Президента України № 637/2022 від 07.09.2022 р.) стосовно Цекова С.П. застосовано санкцію у виді блокування активів та наразі вказані нормативно-правові акти чинні; 4) здійснення Цековим С.П. дій, які підпадають під визначення «терористичної діяльності»; 5) Цеков С.П. як сенатор РФ, представник в раді федерації від окупаційної влади Автономної Республіки Крим, а також керівник громадської організації «РУСЬКА ОБЩИНА КРИМУ» особисто проголосував за ратифікацію договорів про дружбу, співробітництво і взаємодопомогу між російською федерацією та так званими «лнр» та «днр» від 21.02.2022 р. та ратифікацію договорів та схвалення федеральних конституційних законів про прийняття до російської федерації «лнр», «днр», Запорізької та Херсонської областей і створення в складі російської федерації нових суб'єктів від 04.10.2022 р.; 6) така діяльність Цекова С.П. підпадає під визначення дій, передбачених підпунктами «б», «є» пункту 1, підпунктом «в» пункту 2 частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції».

З огляду на доведення підстав, передбачених абз. 4 ч. 1 ст. 5-1 Закону України «Про санкції», судом першої інстанції стягнуто в дохід держави активи, які належать Цекову С.П. на праві приватної власності, а також активи, які зареєстровані на ім'я Ланіної О.Є. – дружини відповідача та набуті нею у період шлюбу із Цековим С.П., оскільки останній може вчиняти дії, тожні розпорядженню щодо таких активів.

Щодо активів, власником яких є син відповідача – Цеков Є.С., то судом першої інстанції зазначено, що наявність між Цековим С.П. та Цековим Є.С. родинних зв'язків, їх пов'язаність та низький рівень законних доходів Цекова Є.С. не є доказом існування зв'язку Цекова С.П. з активами, що належать його сину. При цьому, позивачем не надано доказів, які підтверджують або хоча б дають підстави для виникнення сумніву у тому, що відповідач використовує активи, що належать Цекову Є.С. (проживає, отримує дохід) або що такі активи оформлені на Цекова Є.С. лише для того, щоб завуалювати зв'язок Цекова С.П. із ними. За твердженням суду, вказані активи не є настільки значними, щоб виключити можливість придбання їх особисто Цековим С.П. за рахунок його особистих коштів, залучених коштів (кредит, позика), коштів його дружини або родини дружини.

24.05.2023 року на розгляд до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду надійшла апеляційна скарга Міністерства юстиції України, в якій ставиться питання про скасування рішення суду першої інстанції в частині відмови у задоволенні адміністративного позову щодо стягнення у дохід держави активів, якими Цеков С.П. володіє опосередковано через свого сина Цекова Є.С., та ухвалення в цій частині нового рішення про задоволення позову в частині стягнення в дохід держави активів, якими Цеков С.П. володіє опосередковано через сина Цекова Є.С., та стягнення в дохід держави активів, які зареєстровано на ім'я Цекова Є.С., а саме: 1) будівлі навчального корпусу загальною площею 150,2 кв. м, адреса майна:

, буд. ; 2) нежилого приміщення загальною площею 648,4 кв. м, адреса майна: , вул. , буд. 3) будинку загальною площею 63,8 кв. м, житлова площа 32,0 кв. м, адреса майна:

р., буд. ; 4) транспортного засобу KIA SPORTAGE 1998 року випуску, номерний знак , свідоцтво від р.

В обґрунтування апеляційної скарги представник Міністерства юстиції України посилається на те, що рішення суду першої інстанції в частині відмови стягнення в дохід держави активів, якими Цеков С.П. володіє опосередковано через свого сина Цекова Є.С., ухвалене з невідповідністю висновків, викладених в оскаржуваному рішенні, фактичним обставинам справи, а тому в цій частині підлягає скасуванню. Зокрема, Цеков Є.С. володіє вищевказаним майном на підставі низки договорів купівлі-продажу, укладених в період з 2007 по 2013 роки. Загальна вартість усього нерухомого майна, яке належить Цекову Є.С., становить від 3 730 000 грн. до 7 060 000 грн. При цьому, сукупний дохід Цекова Є.С. в період 2000-2013 р.р. становить 712 513 грн. 38 коп. Таким чином, придбання Цековим Є.С. вказаного нерухомого майна та транспортного засобу самостійно, за власні кошти, не вбачається можливим, оскільки його дохід, отриманий за період 2000-2013 р.р., був недостатнім для придбання цих активів. При цьому, Цеков С.П. – підсанкційна особа, до окупації АР Крим перебував

на посаді віце-спікера Верховної Ради Криму. Враховуючи, що всі вищевказані об'єкти придбавалися Цековим Є.С. на території АР Крим, де його батько, підсанкційна особа, займав високу політичну посаду, і за відсутності власного доходу на придбання таких активів, очевидним є їх придбання за сприяння і за рахунок підсанкційної особи, а отже активи знаходяться в його опосередкованому володінні і підлягають стягненню в дохід держави.

У судовому засіданні представники Міністерства юстиції України Кржевін В.М. та Сербін І.І. підтримали апеляційну скаргу та просили її задовольнити. Додатково зазначили, що відмова у стягненні активів, які належать підсанкційній особі через свого сина Цекова Є.С., є необґрунтованою, оскільки останній за весь період роботи не отримав доходу, який був би достатнім для придбання такої кількості нерухомого та рухомого майна. Вищевказане майно не було успадковано, натомість, придбане Цековим Є.С. на підставі договорів купівлі-продажу, і за відсутності власних коштів очевидно, що придбано за кошти підсанкційної особи – Цекова С.П. За таких обставин, наполягали на стягненні в дохід держави активів, якими Цеков С.П. володіє опосередковано через свого сина Цекова Є.С.

Відповідач Цеков С.П. та треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору – Ланіна О.Є., Цеков Є.С. та Гусарова І.П. у судові засідання не з'явилися, правом подання відзиву на апеляційну скаргу не скористались.

Відповідно до ст. 283-1 КАС України, про розгляд апеляційної скарги сторони повідомляються в порядку, передбаченому ст. 268 цього Кодексу. Неявка в судові засідання учасників справи та їх представників, повідомлених про дату, час та місце судового засідання, не перешкоджає розгляду апеляційної скарги та не може бути підставою для зупинення строків її розгляду, відкладення засідання на інший час чи дату або оголошення перерви в судовому засіданні.

Таким чином, умовою для розгляду апеляційної скарги без участі учасників, які не з'явилися у судові засідання, є їх належне повідомлення про дату, час та місце проведення судового засідання.

Так, ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод гарантує право на справедливий і публічний розгляд справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом. Ключовими принципами ст. 6 є верховенство права та належне здійснення правосуддя. Ці принципи також є основоположними елементами права на справедливий суд.

Одним із найголовніших аспектів забезпечення права на справедливий суд, що гарантується Конвенцією, є належне повідомлення учасників провадження про розгляд справи, оскільки неналежне повідомлення особи може призвести не тільки до порушення її права на справедливий суд, а й до чималих збитків для держави у подальшому.

ЄСПЛ визнає порушенням права на справедливий суд судовий розгляд без повідомлення особи за її відомим місцем проживання (рішення у справі «Schmidt v. Latvia» від 27.04.2017 р.). У справі «Надточій проти України» (заява № 7460/03) ЄСПЛ зазначив, що принцип рівності сторін – один із складників ширшої концепції справедливого судового розгляду та передбачає, що кожна сторона повинна мати розумну можливість представляти свою сторону в умовах, які не ставлять її в суттєво менш сприятливе становище у порівнянні з опонентом.

Відтак, дотримання процесуального механізму належного повідомлення учасників справи є необхідною і важливою умовою для забезпечення та реалізації завдань та принципів правосуддя.

Відповідно до положень ст. 268 КАС України, яка визначає особливості повідомлення учасників справи про дату, час та місце розгляду окремих категорій термінових адміністративних справ, в тому числі і справ про застосування санкцій, передбачених ст. 283-1 КАС України, суд, за дату, час і місце розгляду справи суд негайно повідомляє відповідача та інших учасників справи шляхом направлення тексту повістки на офіційну електронну адресу, а за її відсутності – кур'єром або за відомими суду номером телефону, факсу, електронною поштою чи іншим технічним засобом зв'язку. Учасник справи вважається повідомленим належним чином про дату, час та місце розгляду справи, визначеної частиною першою цієї статті, з моменту направлення такого повідомлення працівником суду, про що останній робить відмітку у матеріалах справи, та (або) з моменту оприлюднення судом на веб-порталі судової влади України відповідної ухвали про відкриття провадження у справі, дату, час та місце судового розгляду. Неприбуття у судові засідання учасника справи, повідомленого відповідно до положень цієї статті, не перешкоджає розгляду справи у судах першої та апеляційної інстанцій.

Зважаючи на те, що внаслідок військової агресії РФ проти України та окупації частини території України поштовий зв'язок з Автономною Республікою Крим наразі відсутній, ухвали про відкриття апеляційного провадження та призначення справи до розгляду, а також судові повістки на поштові адреси відповідача та третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору не надсилалися. Натомість, про рух адміністративної справи в суді апеляційної інстанції вони

повідомлялися у спосіб, передбачений ч. 1, ч. 2 ст. 268 КАС України, а саме шляхом:

- опублікування на веб-сторінці Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду на веб-порталі «Судова влада України» ухвали про відкриття провадження у справі від 24.05.2023 р. (https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/hcac/AP%20VAKS/ADMIN_JUD/991-4151-23-240523.pdf). В ухвалі, серед іншого, учасникам провадження роз'яснено право подати відзив та заперечення на апеляційну скаргу, надіслано пам'ятку про права та обов'язки, а також копію апеляційної скарги;

- опублікування на веб-сторінці Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду на веб-порталі «Судова влада України» ухвали про призначення справи до розгляду від 29.05.2023 р. (https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/hcac/AP%20VAKS/ADMIN_JUD/991-4151-23-290523.pdf);

- опублікування повісток про виклик в судові засідання відповідача Цекова С.П., а також третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору - Ланіної О.Є., Цекова Є.С. та Гусарової І.П. (https://hcac.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/hcac/AP%20VAKS/povistky/991_4151_23_070623.pdf).

Крім того, Апеляційною палатою Вищого антикорупційного суду копії зазначених ухвал про відкриття провадження та призначення апеляційної скарги до розгляду, а також судові повістки надіслано на відомі електронні адреси учасників справи, зокрема: відповідачу Цекову С.П. – за адресою _____, третім особам, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору: Цекову Є.С. – за адресою _____, Ланіній О.Є. – за адресою _____ (т. 2 а.с. 96-98, 113-115).

З огляду на викладене, у даній справі судом вжито всіх необхідних та можливих заходів щодо належного повідомлення учасників справи про дату, час та місце апеляційного розгляду, а відтак колегія суддів дійшла висновку про можливість розгляду апеляційної скарги Міністерства юстиції України за відсутності відповідача та третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору.

Заслухавши суддю-доповідача, пояснення представників Міністерства юстиції України, перевіривши доводи апеляційної скарги, колегія суддів приходять до висновку про наявність підстав для задоволення апеляційної скарги, з огляду на таке.

Завданням Вищого антикорупційного суду є здійснення правосуддя, у тому числі, у справах про застосування санкцій, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції», у порядку адміністративного судочинства.

Особливості провадження у справах про застосування санкцій визначено ст. 283-1 КАС України. Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду переглядає справу за наявними в ній і додатково поданими доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги.

У відповідності до ч. 6 ст. 283-1 КАС України, у справах про стягнення санкцій суд ухвалює рішення на користь тієї сторони, сукупність доказів якої є більш переконливою порівняно із сукупністю доказів іншої сторони.

Крім того, за загальним правилом, розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості (ч. 1 ст. 9 КАС України). Кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених ст. 78 КАС України. Якщо учасник справи без поважних причин не надасть докази на пропозицію суду для підтвердження обставин, на які він посилається, суд вирішує справу на підставі наявних доказів (ч. 1, ч. 6 ст. 77 КАС України).

Отже, в адміністративному судочинстві застосовується принцип змагальності сторін, свободи у наданні ними своїх доказів та доведенні їх переконливості перед судом. Суд же, використовуючи принцип офіційного з'ясування всіх обставин у справі, вживає для цього всіх необхідних заходів, та, зокрема, в санкційних справах, розгляд яких врегульовано спеціальною нормою (статтею 283-1 КАС України) ухвалює рішення на користь тієї сторони, сукупність доказів якої є більш переконливою порівняно із сукупністю доказів іншої сторони.

Тобто, при розгляді таких справ застосовується стандарт доказування «переваги більш вагомих доказів» (preponderance of the evidence) або так званий баланс імовірностей (balance of probabilities). Тягар доведення факту вважається виконаним, якщо на підставі поданих доказів можна зробити висновок, що факт швидше мав місце, ніж ні. Такий підхід при оцінці доказів становить процесуальну особливість інституту застосування санкцій у вигляді стягнення активів в дохід держави.

Принцип змагальності забезпечує повноту дослідження обставин справи та передбачає

покладання тягаря доказування на сторони, однак не передбачає обов'язку суду вважати доведеною та встановленою обставину, про яку сторона стверджує. Така обставина підлягає доказуванню таким чином, аби задовольнити, як правило, стандарт переваги більш вагомих доказів, тобто коли висновок про існування стверджуваної обставини з урахуванням поданих доказів видається більш вірогідним, ніж протилежний (постанова КАС ВС від 07.12.2022 р. у справі № 200/6156/20, постанови КІС ВС від 24.03.2021 р. у справі № 320/4186/18 та від 08.06.2022 р. у справі № 757/18772/19-ц, постанова Великої Палати Верховного Суду від 18.03.2020 р. у справі № 129/1033/13-ц).

Отже, використаний в національній системі термін «більша переконливість доказів» означає, що існують розумні підстави вважати, що факт скоріше має місце. При цьому, зазначений стандарт доказування підкреслює необхідність співставлення судом доказів, які надають позивач та відповідач. Тобто необхідно не просто надати достатньо доказів для підтвердження певної обставини, а надати саме ту їх кількість, яка зможе переважити доводи протилежної сторони судового процесу.

Доказування зв'язку підсанкційної особи з активом (ствердження чи заперечення опосередкованого контролю його через третіх осіб) у кінцевому рахунку може зводитись не тільки до надання кожною з протилежних сторін своєї сукупності доказів на підтвердження власної позиції, які суд має зважити і визначити ту сторону, сукупність доказів якої є більш переконливою порівняно з сукупністю доказів іншої сторони, але й до співставлення версій сторін, пояснення ними фактів, встановлених на підставі загальної сукупності доказів, наданих суду. Вирішення судом питання «преваги більш вагомих доказів» або «балансу імовірностей» в такому випадку може трансформуватися у питання: яка з протилежних версій сторін видається більш переконливою і такою, що заслуговує на довіру.

Такий підхід відповідає положенням ст. ст. 75, 76, 90 та ч. 6 ст. 283-1 КАС України.

Судом першої інстанції встановлено наявність у даній справі умов, що передують застосуванню санкції у вигляді стягнення активів, зокрема, попереднього застосування до Цекова С.П. санкції у вигляді блокування активів згідно рішення РНБО «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» від 07.09.2022 р., введеного в дію Указом Президента України № 637/2022 від 07.09.2022 р. Крім того, задовольняючи частково позовну заяву, суд першої інстанції обґрунтовано визнав, що наявні підстави для застосування санкції у виді стягнення в дохід держави активів, що належать відповідачу, а також активів, щодо яких відповідач може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції», оскільки Цеков С.П. завдав істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, зокрема, шляхом участі в ухваленні рішень (з підтримкою таких рішень своїм голосом) про поширення юрисдикції держави-агресора на територію, яка відповідно до Конституції України входить до складу України та щодо збройної агресії проти України, підтримки рішень політичного керівництва РФ щодо анексії території України та здійснення збройної агресії проти України, а також поширення проросійської пропаганди як до, так і після 24.05.2022 (набуття чинності Законом № 2257-IX). Крім того, на момент звернення позивача до суду з даним позовом в Україні продовжував діяти правовий режим воєнного стану.

З урахуванням встановлення вищенаведених обставин, оскаржуваним рішенням від 19.05.2023 р. в дохід держави стягнуто активи, які на праві приватної власності належать безпосередньо Цекову С.П., а також активи, зареєстровані на ім'я Ланіної О.Є. – дружини відповідача, як такі, щодо яких Цеков С.П. може вчиняти дії, тотожні праву розпорядження ними.

Водночас, у задоволенні позову в частині стягнення в дохід держави активів, зокрема нерухомого майна та транспортного засобу, належних сину Цекова С.П. - Цекову Є.С., суд першої інстанції відмовив, оскільки дійшов висновку, що позивачем не надано доказів на підтвердження неможливості придбання останнім зазначеного вище майна за власні кошти, а також доказів, які б свідчили, що Цеков С.П. прямо чи опосередковано може вчиняти дії, тотожні за своїм змістом праву розпорядження активами, належними на праві приватної власності його сину Цекову Є.С.

Саме в цій частині рішення суду першої інстанції оскаржується в апеляційному порядку.

Згідно з ч. 1 ст. 308 КАС України, суд апеляційної інстанції переглядає справу за наявними у ній і додатково поданими доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги.

Відповідно, перегляд оскаржуваного рішення здійснюється виключно в частині правильності зазначених вище висновків.

З урахуванням особливостей доказування у справах про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч.1 ст.4 Закону, колегія суддів дійшла висновку, що апеляційна скарга позивача підлягає задоволенню.

Так, судом першої інстанції встановлено, що згідно з витягом з Державного реєстру актів цивільного стану громадян щодо актового запису про народження, у Цекова С.П. є син – Цеков Євген Сергійович, 08.05.1978 року народження (т. 1 а.с. 203).

Відповідно до положень п. 3 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції», підпункту «в» підпункту 14.1.159 пункту 14.1 статті 14 ПК України та ст. 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», близькими або пов'язаними фізичними особами вважаються такі, які є подружжям, батьками та дітьми, братами та (або) сестрами.

Таким чином, Цеков Є.С. та Цеков С.П. в розумінні антикорупційного та податкового законодавства України вважаються близькими (пов'язаними) особами.

Згідно з інформацією з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, Реєстру прав власності на нерухоме майно, у власності Цекова Є.С. перебуває наступне нерухоме майно:

- нежиле приміщення загальною площею 648,4 кв. м, технічний опис майна: нежиле приміщення у літ. «А»: № 1, 1а, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 10а, 11, 52, 52а, 53, 54, 54а, адреса майна:

реєстраційний номер майна
Вказане майно набуто у власність на підставі договору купівлі-продажу від 11.09.2009 р.;

- будівля навчального корпусу, опис: будівля навчального корпусу літера «Б2» загальною площею 150,2 кв. м, адреса майна:

буд. реєстраційний номер майна: Вказане майно набуто у власність на підставі договору купівлі-продажу від 30.05.2013 р.;

- будинок загальною площею 63,8 кв. м, житлова площа 32,0 кв. м, технічний опис майна: А основне, а прибудова, а 1 тамбур, адреса майна:

реєстраційний номер майна Вказане майно набуто у власність на підставі договору купівлі-продажу від 25.12.2007 р. (т. 1 а.с. 229-234).

Крім того, відповідно до результатів аналітичного пошуку транспортного засобу по БД «НАІС ДДАІ» МВС України від 11.04.2023 р., за Цековим Є.С. 22.08.2011 року на праві власності зареєстрований транспортний засіб KIA SPORTAGE 1998 року випуску, VIN номерний знак (т. 1 а.с. 244).

Згідно з відомостями Державного реєстру фізичних осіб - платників податків, дохід Цекова Є.С. за період з 2000 по 2013 роки склав 712 543,38 грн. (т. 1 а.с. 217-219).

При цьому, за інформацією від 10.04.2023 р., наданою Київським науково-дослідним інститутом судових експертиз, сукупна ринкова вартість вищевказаного нерухомого майна на дату набуття Цековим Є.С. (2007, 2009, 2013 роки) становила від 3 730 000 грн. до 7 060 000 грн., а її остаточний розрахунок можливо визначити шляхом проведення відповідної судової експертизи (т. 1 а.с. 239-240).

За таких обставин та з огляду на низький рівень законних доходів Цекова Є.С., колегія суддів погоджується з доводами апеляційної скарги, що у нього не було можливості для придбання вищевказаного нерухомого майна та транспортного засобу самостійно за власні кошти. Відтак, висновок суду першої інстанції про те, що доводи позивача щодо неможливості придбання Цековим Є.С. зареєстрованих за ним активів ґрунтується лише на оцінці особистих доходів третьої особи, не відповідає матеріалам справи.

Колегія суддів також враховує, що ані відповідачем, ані третіми особами, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору, суду апеляційної інстанції не надано доказів того, що зазначені активи могли бути придбані Цековим Є.С. за особисті кошти або за кошти його дружини Гусарової Ю.В. чи її родини. Крім того, підставою набуття у власність вищевказаних активів є договори купівлі-продажу, однак інформація про доходи Цекова Є.С. за період з 2000 по 2013 р.р. свідчить на користь відсутності можливості придбати вищевказані активи за особисті кошти. Враховуючи, що Цеков Є.С. не отримував доходів, достатніх для купівлі вищевказаних активів, та виходячи зі змісту поняття пов'язана особа, колегія суддів дійшла висновку, що нерухоме майно та транспортний засіб були придбані за рахунок його батька Цекова С.П., який на час їх придбання обіймав політичну посаду в АР Крим, відтак, може опосередковано, через свого сина Цекова Є.С., вчиняти дії щодо зареєстрованих на його ім'я активів, тотожні праву розпорядження ними.

У зв'язку з викладеним, колегія суддів дійшла висновку про необхідність скасування рішення суду першої інстанції в цій частині та ухвалення нового, про стягнення у дохід держави активів, щодо яких Цеков С.П. опосередковано через сина Цекова Є.С. може вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження.

Під час апеляційного розгляду представником Міністерства юстиції України заявлено клопотання про долучення додаткових доказів, зокрема відомостей щодо доходів дружини Цекова Є.С. – Гусарової Ю.В., а також доходів батьків останньої – Гусарової І.П. та Гусарова В.Г., які

як окремо, так і в сукупності не були достатніми для придбання вказаних активів. Колегією суддів зазначені докази долучено до матеріалів справи, втім при ухваленні рішення вони не враховуються, оскільки у відповідності до ст. 308 КАС України суд апеляційної інстанції переглядає справу за наявними у ній і додатково поданими доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги. При цьому, докази, які не були подані до суду першої інстанції, приймаються судом лише у виняткових випадках, якщо учасник справи надав докази неможливості їх подання до суду першої інстанції з причин, що об'єктивно не залежали від нього. Натомість, Міністерство юстиції України у своїй апеляційній скарзі не посилається на вказані документи та обставини, а також не наводить причин, що свідчили б про неможливість їх своєчасного надання.

Водночас, неврахування додаткових доказів позивача не впливає на обґрунтованість висновків, викладених вище, з огляду на стандарти доказування, що застосовуються при розгляді справ даної категорії, оскільки сукупність доказів позивача не була спростована сукупністю доказів іншої сторони.

При цьому, колегія суддів вважає, що за встановлених обставин у їх сукупності відсутні підстави припускати порушення справедливого балансу між інтересами суспільства у припиненні невинуватеної агресії Російської Федерації проти України та втручанням у право власності окремих громадян. У даному випадку обмеження права власності переслідує законну мету та здійснюється на умовах, передбачених законом, а застосування санкції у вигляді стягнення активів в дохід держави є співмірним із шкодою, що завдана інтересам суспільства діями Цекова С.П. Вказане зумовлює відповідне реагування з боку держави шляхом використання правового механізму у виді стягнення в дохід держави активів відповідача, які знаходяться на території України.

На підставі викладеного, керуючись ст.ст. 283-1, 317, 321, 322 КАС України, колегія суддів, -

ухвалила:

Апеляційну скаргу Міністерства юстиції України - задовольнити.

Рішення Вищого антикорупційного суду від 19.05.2023 р. в частині відмови у задоволенні позову щодо стягнення у дохід держави активів, якими Цеков Сергій Павлович володіє опосередковано через сина Цекова Євгена Сергійовича - скасувати.

У цій частині постановити нове рішення, яким позовні вимоги Міністерства юстиції України задовольнити.

Стягнути в дохід держави активи, які зареєстровано на ім'я Цекова Євгена Сергійовича, а саме:

- будівля навчального корпусу загальною площею 150,2 кв. м, опис: будівля навчального корпусу літера «Б2» загальною площею 150,2 кв. м, адреса майна: _____ (реєстраційний номер майна _____);
- нежиле приміщення загальною площею 648,4 кв. м, технічний опис майна: нежилі приміщення у літ. «А»: № 1, 1а, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 10а, 11, 52, 52а, 53, 54, 54а, адреса майна: _____ (реєстраційний номер майна _____);
- будинок загальною площею 63,8 кв. м, житлова площа 32.0 кв. м, технічний опис майна: А основне, а прибудова, а 1 тамбур, адреса майна: _____ (реєстраційний номер майна _____);
- транспортний засіб KIA SPORTAGE 1998 року випуску, VIN _____, номерний знак _____, свідоцтво _____) від _____

В іншій частині рішення Вищого антикорупційного суду від 19.05.2023 р. залишити без змін.

Постанова Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду набирає законної сили негайно після її проголошення та не підлягає оскарженню в касаційному порядку.

Головуючий суддя

підпис

В.В. Чорна

судді

підпис

А.С. Никифоров

підпис

О.Ф. Павлашин

«Згідно з оригіналом документів»
Секретар с: _____
Дата набрання чинності: _____
Дата засідання: _____